

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΚΓ΄ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Κάσος 28 – 30 Ιουνίου 2024

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παρασκευή 28 Ιουνίου 2024

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

(Αμφιθέατρο Γυμνασίου Λυκειακών Τάξεων Κάσου)

Πρόεδρος:

Χρυσούλα Ζουμπά, Γ. Γραμματέας Σ.Γ.Τ.Δ.

- 09.30 – 09.45** Υποδοχή Συνέδρων
- 09.45 – 10.00** Έναρξη - Χαιρετισμοί
- 10.00 – 10.15** **Φωτεινή Ζερβάκη**, αρχαιολόγος
- Ένα νέο ταφικό συγκρότημα στην Παναγιά και τα ιδιαίτερα ενεπίγραφα σήματα της Κάσου
- 10.15 – 10.30** **Ιωάννα Μπίθα**, Βυζαντινολόγος, Κύρια Ερευνήτρια (διευθύνουσα) του Κέντρου Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης της Ακαδημίας Αθηνών
- Ένα γραπτό βημόθυρο τέμπλου του 17ου αιώνα στη Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ Ρουκουνιώτη στη Σύμη
- 10.30 – 10.45** **Χαριστούλα Γιακουμάκη**, αρχαιολόγος
Μαλώνα Ρόδου: Ιστορικές μαρτυρίες και αρχαιολογικά τεκμήρια
- 10.45 – 11.00** **Ανδρέας Θεοδοσίου**, αρχιτέκτων
Συνεισηγητής: **Ιωάννης Βολανάκης**, αρχαιολόγος
- Χριστιανικά μνημεία στην τοπική κοινότητα Ασκληπιού της Ρόδου
- 11.00 - 11.15** **Κυριακός – Παντελεήμων Μάγος**, αρχιτέκτονας
- Η αρχιτεκτονική κληρονομιά του οικισμού της Σύμης. Ζητήματα προστασίας και ανάδειξης του κοινόχρηστου χώρου.
- 11.15 - 11.30** **Καλλιόπη Μπαϊράμη**, αρχαιολόγος
- Ο χορός των Νυμφών: Αναθηματικά γλυπτά από το Ιερό των Θεών Πάντων στη Ρόδο.
- 11.30 – 11.45** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Νίκος Κωνσταντινίδης, συγγραφέας

- 11.30 – 11.45** **Ιωάννης Βολανάκης**, επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων
-Ιστορικά συμφραζόμενα στο βιβλίο του Μανόλη Μαυρολέοντος: «Να σου κάμω την ιστορία μου...»
- 11.45 – 12.00** **Γιουλία Πετρίδου**, αρχαιολόγος
Το εικονογραφικό θέμα της φιλονικίας της Αθηνάς με τον Ποσειδώνα: Η περίπτωση ενός ψηφιδωτού δαπέδου από την Κω.
- 12.00 – 12.15** **Μανώλης Στεφανάκης**, καθηγ. Κλασικής Αρχαιολογίας
Συνεισηγητές: **Ευαγγελία Δήμα**, **Διονυσία Σουρασή**, **Ελένη Χατζηιωάννου**, αρχαιολόγοι.
- Ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου της Κυμισάλας. Το αρχαιολογικό μονοπάτι και τα τείχη της ακρόπολης στον λόφο του Αγίου Φωκά.
- 12.15 – 12.30** **Σταύρος Παπαδόπουλος**, σύμβουλος εκπαίδευσης
Συνεισηγήτρια: **Μαρία Αρβανιτάκη**, εκπαιδευτικός
- Η αποτύπωση του Ολοκαυτώματος της Κάσου στα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας την περίοδο 1880 έως τις μέρες μας
- 12.30 – 12.45** **Γιώργος Ντέλλας**, δρ αρχιτέκτων
Συνεισηγήτρια: **Ελένη Παπαβασιλείου**, αρχαιολόγος
Η εκκλησία της Παναγίας στο Εμπορείο Κάσου. Νεότερα αρχαιολογικά στοιχεία μετά τις κτηριακές επεμβάσεις στο μνημείο.
- 12.45 – 13.00** **Βασιλική Ελευθερίου**, αρχιτέκτων ΥΠΠΟ, Διευθύντρια Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης
- Η συμβολή των επιστημονικών επιτροπών στα έργα αποκατάστασης και ανάδειξης των μνημείων
- 13.00 – 13.15** **Σωτήριος Πατατούκος**, Προϊστάμενος Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης της Εφ.Α.Δ.
- Συντήρηση και αποκατάσταση εικόνας της Παναγίας Γλυκοφιλούσας από τον ναό της Γέννησης της Θεοτόκου στον Εμπορείο της Κάσου
- 13.15 – 13.30** **Μαρία Μιχαλάκη – Κολλια**, αρχαιολόγος
Αστυπάλαια: Διεθνές Διεπιστημονικό Κέντρο και Τοπική Κοινωνία. Μια Επιστημονική και Αισθαντική Περιήγηση στην Ιστορία.
- 13.30 – 13.45** **Μανώλης Μελάς**, καθηγητής
-Κασος, πρώτη σκάλα των Μινωιτών προς την Ανατολική Μεσόγειο

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ**Πρόεδρος: Φωτεινή Ζερβάκη, αρχαιολόγος**

- 18.30 - 18.45** **Νεκτάριος Ζάρρας**, ΕΔΙΠ Βυζαντινής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Συνεισηγήτρια: **Ελένη Παπαβασιλείου**, αρχαιολόγος
- *Αγία Τριάδα Ψίνθου. Η κτητορική παράσταση της μοναχής Καταφυγής (1408)*
- 18.45 – 19.00** **Αγγελική Γιαννικουρή**, επίτιμος έφορος αρχαιοτήτων
Συνεισηγήτρια: **Ειρήνη Παπανικολάου**, αρχαιολόγος.
- *Μια ρωμαϊκή οικία μουσειοποιείται: Η Casa Romana της Κω.*
- 19.00 – 19.15** **Νεκταρία Δασακλή**, συντηρήτρια αρχαιοτήτων και έργων τέχνης, μουσειολόγος
- *Βοτσαλωτά δάπεδα της Κάσου: Ένα στοιχείο ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και η μεγάλη πρόκληση της διατήρησης και ανάδειξής του.*
- 19.15 - 19.30** **Κατερίνα Κακακιού**, αρχιτέκτων μηχανικός
Συνεισηγητές: **Χαριστούλα Γιακουμάκη**, αρχαιολόγος,
Φανούριος Ροδίτης, τοπογράφος μηχανικός,
Φώτιος Σιδηρόπουλος, συντηρητής αρχαιοτήτων
- *Εργασίες αναστήλωσης και ανάδειξης του μεσαιωνικού κάστρου της Χάλκης και του ναού του Αγίου Νικολάου.*
- 19.30 – 19.45** **Αγγελική Κατσιώτη**, αρχαιολόγος
- *Αρχαιολογικά ταξίδια στα μικρονήσια της Λέρου και της Νισύρου: Θέσεις, οικισμοί και οχυρώσεις των ιστορικών χρόνων*
- 19.45 – 20.00** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος:

Μάνος Αναστασιάδης, Ζωγράφος - εκπαιδευτικός

- 20.00 – 20.15** **Χαρούλα Φανταουτσάκη, αρχαιολόγος**
*- Η πρωτοβυζαντινή εγκατάσταση στην Παλαιόχωρα Α-
μάρτου και ο αρχαιολογικός πλούτος της περιοχής στα νο-
τιοδυτικά του οικισμού της Κρητηνίας στη Ρόδο*
- 20.15 – 20.30** **Άννα – Μαρία Κάσδαγλη, αρχαιολόγος**
*- Καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων. Απεικόνιση ευαγγελικού εδαφί-
ου σε μεσαιωνικό πεσσόκρανο της Ρόδου.*
- 20.30 – 20.45** **Στέλλα Παλαιολόγου, αρχαιολόγος**
Συνεισηγήτρια: **Ειρήνη Παπανικολάου, αρχαιολόγος**
*- Αρχαία λατομεία πωρολίθου στη Λίνδο: Το μεγάλο
λατομείο στη θέση "Πούντα" στους Πεύκους.*
- 20.45 – 21.00** **Παναγιώτα Ψαρρή, αρχαιολόγος**
*- Οι μεσαιωνικοί ανεμόμυλοι της Ρόδου. Ένα ταξίδι στον
χώρο και στον χρόνο*
- 21.00 – 21.15** **Μιχαήλ Ασφενταγάκης, Δρ Χριστιανικής και Βυζαντι-
νής Αρχαιολογίας**
*- Άγνωστες μεταβυζαντινές εικόνες από τη μονή Προφήτου
Ηλία Σύμης*

Σάββατο 29 Ιουνίου 2024

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος:

Γιάννης Φραγκούλης, Πρόεδρος Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών
Σωματείων Αθηνών - Πειραιώς

- 09.30 – 09.45** **Ζωή Καϊκα**, αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Φανή Κ. Σέρογλου**, αρχαιολόγος
- Δύο νέοι κεραμικοί κλίβανοι από την Κω
- 09.45 – 10.00** **Τίτσα Πιπίου**, συγγραφέας
*- Η δύσκολη ζωή των ανδρών στα Δωδεκάνησα το πρώτο
μισό του 20ού αιώνα.*
- 10.00 – 10.15** **Φανή Σέρογλου**, αρχαιολόγος
Συνεισηγητής: **Αντώνης Δρομπόνης**, αρχαιολόγος
*- Διερευνώντας τον Δυτικό Τομέα της πόλης της Κω. Μία
πρώτη παρουσίαση της σωστικής ανασκαφής του οικοπέ-
δου Κομμουντζή*
- 10.15 – 10.30** **Κατερίνα Μανούσου – Ντέλλα**, δρ. αρχιτέκτων.
- Λιμάνια και οικισμοί της Κάσου
- 10.30 – 10.45** **Παναγιώτης Βενέρης**, Αρχιτέκτων Μηχανικός – Γεν.
Διευθυντής Ανάπτυξης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
*- Νήσος Ρόδος: Οι χαμένες ευκαιρίες στο Χωρικό
Σχεδιασμό.*
- 10.45 - 11.00** **Ειρήνη Γαλανού – Μπουφίδη**, συνταξιούχος ΜΜΕ
*- Ο Διδάσκαλος του Γένους Νικόλαος Μ. Δράκος και οι
Κασιώτες της Αφρικής*
- 11.00 – 11.15** **Δημήτρης Σφακιανάκης**, αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Φανή Κ. Σέρογλου**, αρχαιολόγος
- Το «Ροδο-Μιλησιακό» πολιτισμικό τρίγωνο
- 11.15 – 11.30** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Ηλίας Μαστροπαύλος, συντ. τραπεζικός υπάλληλος

- 11.30 – 11.45** **Ξανθή Αργύρη**, αρχαιολόγος
 Συνεισηγητής: **Γιώργος Μαστροπαύλος**, υπ. διδάκτωρ
 Ιστορίας και Αρχαιολογίας Παν/μίου Ιωαννίνων
 - *Θαλάσσιες διαδρομές στο νοτιοανατολικό Αιγαίο: Δύο ναυάγια της κλασικής και πρώιμης ελληνιστικής περιόδου από τη θαλάσσια περιοχή της νήσου Κάσου*
- 11.45 – 12.00** **Ντίνα Μαχαιρίδη**, παιδίατρος
 - *Η διαχρονική επίδραση που ασκούν τα νανουρίσματα – τακταρίσματα στην ψυχοκινητική εξέλιξη στο κήμμα, νεογνό, βρέφος και παιδί.*
- 12.00 – 12.15** **Ευαγγελία Παναή**, φιλόλογος – επιχειρηματίας
 - *Μηνάς Μάρκου Μαλλιάρκης: ένας Αιγυπτιώτης δικηγόρος εκ Κάσου, στην Βιλλανόβα των αρχών του 20ού αιώνα*
- 12.15 – 12.30** **Νίκος Κωνσταντινίδης**, συγγραφέας
 - *Οι Κασιώτες στη Σύρο και στις Κυκλάδες μετά το Ολοκαύτωμα*
- 12.30 – 12.45** **Πάρις Παπαθεοδώρου**, αρχιτέκτων / συνταξιούχος
 - *Παλιά Πόλη Ρόδου: Υπόγεια δίκτυα και νέα οδοστρώματα*
- 12.45 – 13.00** **Κωνσταντίνος Ασλανίδης**, συνταξιούχος δάσκαλος, πρώην Προϊστ. ΓΑΚ – Τοπικού Αρχείου Λέρου
 - *Το Πανεπιστήμιο της ... εζορίας. Μια προσπάθεια κατάδωσης στα δέσκα χρόνια της επταετίας 1967-1974, μέσα από σημειώσεις μαθημάτων επώνυμων επιστημόνων – εξορίστων στο Παρθένι της Λέρου.*
- 13.00 – 13.15** **Μαρία-Κωνσταντίνα Ανδριανοπούλου**, οικονομολόγος.
 - *Παρουσίαση νέου χειρόγραφου πολιτιστικού και τοπωνυμικού χάρτη Καρπάθου και Κάσου.*
- 13.15 – 13.30** **Μαρίνα Κυριάκου**, εκπαιδευτικός Πρωτοβ. Εκπαίδευσης
 Συνεισηγητής: **Κατσαδώρας Γεώργιος**, καθηγητής Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Αιγαίου
 - *Η λαϊκή λογοτεχνία στον εικονικό κόσμο. Μαντινάδες της Κάσου στο διαδίκτυο.*
- 13.30 – 13.45** **Γιώργος Τσαμπανάκης**, πρ. Σύμβουλος Πολιτισμού της Περιφερειακής Ενότητας Καρπάθου - Η. Ν. Κάσου
 - *Ιστορικό των προσπαθειών της επίσημης απόδοσης στον Δήμο Κάσου του τιμητικού τίτλου της Ηρωικής Νήσου από τη Βουλή των Ελλήνων*

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος

Μανόλης Μαυρολέων, φαρμακοποιός - συγγραφέας

- 18.30 – 18.45** **Κώστας Σκανδαλίδης**, συγγραφέας
- Φώτης Βαρέλης. Ο Παιδαγωγός και Λογοτέχνης
- 18.45 – 19.00** **Κωσταντίνος Στεργίου**, φιλόλογος κλασικού τομέα
- Αλαζονεία της δύναμης. Ερμηνευτικές και ιστορικές προσεγγίσεις
- 19.00 – 19.15** **Κυριακή Φαρδή**, Μέλος ΕΔΙΠ-ΠΤΔΕ-Παν. Αιγαίου, PhD Παιδαγωγικών και Ιστορικής Εκπαίδευσης
- Το Σιωπηλό Παρελθόν στη γενική σχολική ιστορία: Το παράδειγμα της Κάσου
- 19.15 – 19.30** **Ιουλία Παπαευτυχίου**, αρχιτέκτων μηχανικός - εκπαιδευτικός
- Το φυσικό και ανθρωπογενές τοπίο της Κάσου ως αναπτυξιακό κεφάλαιο
- 19.30 – 19.45** **Μηνάς Χατζηαντωνίου**, Δια βίου κοινωνικός παιδαγωγός – σκηνοθέτης
- Οι Κασιώτες στην Κω – οι Κώοι στην Κάσο. Ιστορική-κοινωνική- πολιτισμική προσέγγιση - Προοπτικές
- 19.45 – 20.00** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος:

Αριστείδης Μιαούλης, δημοσιογράφος, Προϊστάμενος ΕΡΤ Νοτίου Αιγαίου

- 20.00 – 20.15** **Αικατερίνη Μαρινάκη**, ΜSc Λαογραφίας
- *Salin de Giraud, η «μικρή Κάλυμνος» της Νότιας Γαλλίας*
- 20.15 – 20.30** **Διονύσιος Καλαμάκης**, αναπληρωτής καθηγητής / διευθυντής του τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας της Φιλοσοφικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών
- *Βυζαντινές απηχήσεις σε κάλαντα της Δωδεκανήσου.*
- 20.30 - 20.45** **Μανώλης Κασσώτης**, μαθηματικός – συγγραφέας
- *Η Κάσος στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο*
- 20.45 – 21.00** **Σοφία Χατζηδημητρίου – Παράσχου**, φιλόλογος
- *Αυτοί που φεύγουν και αυτοί που μένουν: τα δυο πρόσωπα της ξενιτιάς.*
- 21.00 – 21.15** - **Στυλιανός Χριστοφυλάκης**, αρχιτέκτων – εικαστικός
Οι διαδρομές ανάδειξης της Ιταλίας σε αποικιακή δύναμη και η αρχή της επέκτασής της στα Βαλκάνια και την Εγγύς Ανατολή μετά την κατάληψη της Δωδεκανήσου το 1912.
- 21.15 – 21.30** **Μαριγούλα Κρητσιώτη**, ερευνήτρια – λαογράφος
Το μαντολίνο ως μουσικό όργανο των γυναικών της Δωδεκανήσου.

Κυριακή 30 Ιουνίου 2024**ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ****Πρόεδρος:****Κώστας Σκανδαλίδης, συγγραφέας**

- 09.30 – 09.45** **Αριστείδης Μιαούλης**, δημοσιογράφος - Προϊστάμενος ΕΡΤ Ν. Αιγαίου
- Ιωάννης Μ. Μαλανδράκης: Κάσος 1824 - Πάτμος 17 Ιουλίου 1899. Ο Ναυτικός Έλληνας Πρόξενος που μέσα από ανέκδοτα έγγραφα παρουσιάζει τις σχέσεις Κάσου - Πάτμου.
- 09.45 – 10.00** **Χρυσούλα Ζουμπά**, περιβαλλοντολόγος, Αν. Προϊσταμένη Γραμματείας Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Βραχονησίδες Καρπάθιου Πελάγους. Ένας παράδεισος στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Δωδεκανήσων
- 10.00 – 10.15** **Μάνος Αναστασιάδης**, ζωγράφος και εικαστικός δημιουργός, δάσκαλος τέχνης, εκπαιδευτικός
- Ιχνηλατώντας την μορφή
- 10.15 – 10.30** **Μιλτιάδης Λογοθέτης**, Δρ Οικονομολόγος
Δικαιοπρακτικές, διοικητικές και κανονιστικές πράξεις της Κοινότητας Μανδρακίου Νισύρου υπό προνομιακό καθεστώς περιόδου 1905-1920
- 10.30 - 10.45** **Μανόλης Μαυρολέων**, φαρμακοποιός – συγγραφέας
- Τα παραμύθια της Κάσου. Το χθες, το σήμερα, το αύριο
- 10.45 – 11.00** **Νίκος Μαστροπαύλος**, δημοσιογράφος
- Η “Συνοπτική έκθεση των Κασσίων Αγώνων” του Νικολάου Γρηγοριάδη, η μονάκριβη μαρτυρία αυτόπτη μάρτυρα των γεγονότων της Επανάστασης και του Ολοκαυτώματος
- 11.00 - 11.15** **Ηλίας Μαστροπαύλος**, συντ. τραπεζικός υπάλληλος
- Τα βοτσαλωτά της Κάσου
- 11.15 – 11.30** **Γιάννης Φραγκούλης**, Πρόεδρος Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών Σωματείων Αθηνών – Πειραιώς
- Αβοήθητοι και στο σπίτι
- 11.30 – 11.45** **Μανόλης Μακρής**, συγγραφέας, Πρόεδρος ΣΓΤΔ
- Τα τραγούδια της Κάσου ως μνημεία του λόγου